

2018-05-31
N2018/03462/TIF

Näringsdepartementet

Sammanställning i enlighet med 6 kap.16 § miljöbalken

I denna bilaga redovisas hur kraven i 6 kap. 16 § miljöbalken har beaktats inför regeringens beslut avseende fastställelse av nationell trafikslagsövergripande plan för transportinfrastrukturen för perioden 2018–2029.

Regeringen uppdrog den 23 mars 2017 åt Trafikverket att ta fram förslag till nationell trafikslagsövergripande plan för utveckling av transportsystemet för perioden 2018–2029. Trafikverket redovisade uppdraget den 31 augusti 2017. Samtidigt skickades förslaget ut på remiss med svarstid senast den 30 november 2017. Den 1 januari 2018 trädde ett nytt 6 kap. i miljöbalken i kraft, se SFS 2017:955. Fastställelsebeslutet utgör avslutningen på det ärende som påbörjades den 23 mars 2017 och faller därför in under punkten 2 i övergångsbestämmelserna till SFS 2017:955, varför denna sammanställning görs enligt de bestämmelser som gällde före den 1 januari 2018.

Som en del av åtgärdsplaneringen har en miljöbedömning enligt 6 kap. 11 § miljöbalken genomförts. En miljöbedömning är en process med syfte att integrera miljöaspekter i planen eller programmet så att en hållbar utveckling främjas. Trafikverkets miljöbedömning är dokumenterad i den miljökonsekvensbeskrivning som utgör en bilaga till Trafikverkets redovisning av *Förslag till nationell trafikslagsövergripande plan för transportsystemet 2018–2029* (dnr N2017/05430/TIF).

Enligt 6 kap. 16 § miljöbalken ska den miljökonsekvensbeskrivning som avses i 6 kap. 12 § miljöbalken samt synpunkter från samråd enligt 6 kap. 14 och 15 §§ miljöbalken beaktas innan planen eller programmet antas eller läggs till grund för reglering.

När planen eller programmet har antagits ska den beslutande myndigheten i en särskild sammanställning redovisa

1. hur miljöaspekterna har integrerats i planen eller programmet,
2. hur miljökonsekvensbeskrivningen och synpunkter från samråd har beaktats,
3. skälen till att planen eller programmet har antagits i stället för de alternativ som varit föremål för överväganden, samt
4. de åtgärder som avses att vidtas för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen eller programmet medför.

Integrering av miljöaspekter

Miljöbedömningen är den process som Trafikverket genomfört i syfte att integrera miljöaspekter i planförslaget för att främja en hållbar utveckling. Miljöbedömningen har resulterat i en miljökonsekvensbeskrivning som beskriver planförslagets väntade påverkan på miljön. Utgångspunkter för planeringen har varit de transportpolitiska målen, riksdagens beslut med anledning av propositionen *Infrastruktur för framtiden – innovativa lösningar för stärkt konkurrenskraft och hållbar utveckling* (prop. 2016/17:21, bet. 2016/17:TU4, rskr. 2016/17:101) samt regeringens uppdrag till Trafikverket att ta fram ett förslag till plan.

Miljöbedömningen har varit ett verktyg för att planförslaget ska leva upp till miljöbalkens krav och bidra till såväl miljömål som ett framtida transportsystem som passar i ett hållbart samhälle. För att åstadkomma detta har Trafikverket, jämfört med tidigare planeringsomgångar, förbättrat integreringen av miljöbedömningen och ett mer iterativt arbetssätt utvecklats. Miljöbedömningen har stöttat åtgärdsplaneringen med underlag under hela Trafikverkets process, och förväntas också ge förutsättningar för hantering av miljöfrågor i fortsatt planering och genomförande av planförslagets åtgärder.

Trafikverket har delvis arbetat trafikslagsövergripande och åtgärder har prioriterats för att bidra till att nå de transportpolitiska målen, där det bl.a. framgår att transportsystemets utformning, funktion och användning ska

anpassas till att bidra till miljö kvalitetsmålen. Fyrstegsprincipen har i viss utsträckning tillämpats för att säkerställa en god resurshushållning och för att åtgärderna ska bidra till en hållbar samhällsutveckling.

Beaktande av miljökonsekvensbeskrivning och synpunkter från samråd

Miljökonsekvensbeskrivningen har i väsentliga delar beaktats, dels under Trafikverkets framtagande av förslaget till nationell plan, dels i regeringens beslut.

Framtagandet av planen har skett i en iterativ process där miljökonsekvensbeskrivningen tagits fram parallellt med plandokumentet. Trafikverket har strävat efter att skapa dialog och öppenhet om planens utveckling och innehåll och förslaget till ny nationell plan har tagits fram i dialog med berörda aktörer. Hearingar och seminarier har genomförts på flera platser i landet och i olika skeden av arbetsprocessen. De löpande kontakterna med andra aktörer har främst skett via Trafikverkets regioner och i olika samverkansgrupper.

Trafikverkets förslag till plan remitterades den 31 augusti 2017 till 596 remissinstanser. Totalt inkom 2 715 remissvar. Av dessa var 2 241 från privatpersoner och avsåg ett enskilt objekt i planförslaget. En redogörelse för inkomna synpunkter finns i Regeringskansliets (Näringsdepartementet) remissammanställning (dnr N2017/05430/TIF).

Miljökonsekvensbeskrivningen ingick i det remissunderlag som Trafikverket redovisade tillsammans med planförslaget i augusti 2017. Trafikverket har vidare, i enlighet med uppdrag från regeringen, den 30 oktober 2017 redovisat en samlad effektbedömning av planförslaget med avseende på de transportpolitiska målen, inklusive en beskrivning av planens miljöeffekter. Trafikverket har också den 30 januari 2018 redovisat en s.k. systemanalys, som omfattar både de regionala planerna och den nationella planen. Det senare tillkommande underlaget skiljer sig från planförslaget främst i fråga om höghastighetsbanornas hastighetsstandard.

Skälen till att planen antagits i stället för de alternativ som varit föremål för överväganden

Regeringen har, i den slutliga planen, gjort vissa förändringar jämfört med Trafikverkets förslag och därvid bl.a. lagt till några större järnvägsobjekt, bl.a.

Kust till Kustbanan Göteborg–Borås, Sydostlänken Älmhult–Karlshamn och Mittbanan Ånge–Östersund samt sjöfartsobjektet farled i Göteborgs hamn.

Regeringens samlade bedömning är att den fastställda nationella planen, tillsammans med förslagen till länsplaner för regional transportinfrastruktur, bidrar till transportsystemets utveckling.

Åtgärder för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som planen medför

Enligt miljöbalken ska den nationella planen för utvecklingen av transportsystemet följas upp med utgångspunkt i den betydande miljöpåverkan som planen medför. Vidare ska planupprättaren när planen är antagen skaffa sig kunskap om planens miljöpåverkan för att kunna vidta lämpliga avhjälpande åtgärder.

Uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen medför sker inom ramen för Trafikverkets ordinarie verksamhetsuppföljning av transportsystemets tillstånd och utveckling. Den innefattar sådan data och information som är relevant för uppföljning inom miljöbalken och redovisas t.ex. i årsredovisningen och i en årlig miljörapport. Dessa data används även till andra myndigheters uppföljning av transportsystemet eller miljötillståndet i allmänhet, såsom miljömålsuppföljning och uppföljning av de transportpolitiska målen.

Trafikverket ska årligen i samband med årsredovisningen redovisa vilka åtgärder inom vidmakthållande som vidtagits under året för att effektivisera verksamheten och för att verksamheten aktivt ska bidra till att miljökvalitetsmålen nås.

Trafikverket ska årligen redovisa genomförda trimnings- och miljöåtgärder i befintlig infrastruktur, kostnaderna för dessa samt vilka effekter, däribland den samhällsekonomiska nyttan, och bidraget till de transportpolitiska målen, inklusive de jämbördiga funktions- och hänsynsmålen, som åtgärderna haft. Om målkonflikter konstaterats ska Trafikverket beskriva hur dessa konflikter har hanterats. Trafikverket ska även beskriva hur arbetet fortlöper avseende prioriterade aktiviteter för genomförande av yt- och grundvattenskydd. Vidare ska Trafikverket följa upp och utvärdera hur landskapsperspektivet implementeras och tillämpas.

Trafikverket ska fortsätta uppföljningen av kostnader och effekter för de namngivna objekten. Av uppföljningen ska den samhällsekonomiska nyttan framgå och bidragen till de transportpolitiska målen inklusive de jämbördiga funktions- och hänsynsmålen redovisas. Om målkonflikter konstaterats ska Trafikverket beskriva hur dessa konflikter hanterats.